

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Olav Grov
Arkivsaksnr.: 17/4487

Arkiv: 252 U

Søknad om medfinansiering av attendeføring av Wittgensteinhuset i Skjolden.

Rådmannen si tilråding:

Luster kommune løyver eit tilskot stort kr 0.9 mill kr til gjenreising av huset til filosofen Ludwig Wittgenstein. Tilskotet vert løyvd til Stiftinga Wittgenstein i Skjolden. Tilskotet vert finansiert ved forbruk av næringsfondet.

Saksutgreiing:

Prenta vedlegg:

Uprenta vedlegg: Søknad med vedlegg

Samandrag:

Stiftinga Wittgenstein i Skjolden (SWiS) vart etablert 20. juni 2014 med 5 partar. Desse partane er Luster kommune, Skjolden bygdelag, Skjolden aktiv, Universitetet i Bergen og føretaket sivilingeniør Trygve Martinussen.

Stiftinga Wittgenstein i Skjolden har slikt føremål:

1. Sikra kulturhistoriske verdiar etter Ludwig Wittgenstein sitt arbeid i Skjolden.
2. Utvikla og forvalta eigedom og bygningsmasse relatert til eigedommen i «Østerrike» ved Eidsvatnet i Skjolden og gjennom dette medverka til lokal verdiskaping.
3. Gjera kunnskap og historie om Ludwig Wittgenstein i Skjolden tilgjengeleg. Dette vil inkludera relevante nasjonale og internasjonale fagmiljø.
4. Ta vare på antikvariske verdiar som er knytte til Wittgenstein sine opphold i Skjolden.

Stiftinga har arbeidd godt dei tre åra som har gått etter at Stiftinga vart etablert. Arbeidet med gjenreising av huset til Wittgenstein er godt i gang, og mykje av finansieringa er alt på plass. Stiftinga søker no Luster kommune om medverknad til finansiering.

Utval som har vedtaksmynne: Kommunestyret

Fakta:

Stiftinga Wittgenstein i Skjolden (SWiS) vart etablert 20. juni 2014 med 5 partar. Desse partane er Luster kommune, Skjolden bygdelag, Skjolden aktiv, Universitetet i Bergen og føretaket sivilingeniør Trygve Martinussen.

Stiftinga Wittgenstein i Skjolden har slikt føremål:

1. Sikra kulturhistoriske verdiar etter Ludwig Wittgenstein sitt arbeid i Skjolden.
2. Utvikla og forvalta eigedom og bygningsmasse relatert til eigedommen i «Østerrike» ved Eidsvatnet i Skjolden og gjennom dette medverka til lokal verdiskaping.
3. Gjera kunnskap og historie om Ludwig Wittgenstein i Skjolden tilgjengeleg. Dette vil inkludera relevante nasjonale og internasjonale fagmiljø.
4. Ta vare på antikvariske verdiar som er knytte til Wittgenstein sine opphold i Skjolden.

Stiftinga er godt i gang med arbeidet sitt og skriv slik i søknaden til Luster kommune i november 2017:

I dei 3 åra som har gått etter at Stiftinga vart etablert, har det vore sovidt mykje omtale av Wittgensteinprosjektet at me forutset at bakgrunnen er godt kjent i Luster. Me syner difor berre til vår informasjonsfoldar og heimesida www.stiftingawittgenstein.no for generell informasjon.

2. Status

Huset er i haust demontert og trygt lagra. Dvs at første delen av målsetjinga er nådd: Å løyse inn «kulturarven» for å ta vare på han. Me er vidare svært godt i gong med finansieringa av neste steg: Oppattføringa av huset inkludert tilhøyrande, naudsynt arbeid og kostnadar.

Økonomisk status pr. d.d., alle kostnadar er inkl. mva:

Innløsing av huset - budsjett 1,5 mill.

Utført demontering, asbestsanering, merking, frakt og lagring av W-huset 0,6 mill.

Ombygging innomhus i vinter attendeført til original stil med tyrolaraltan mm 0,8 mill.

Terrengarbeid, rigg, helikopterfrakt, remontering av hus og tomt som i 1914 med løypestrenge, utedo, robåt inkl. utbetring og sikring langs stien 2,3 mill.

Generelle prosj.kostn., arkitekt, prosjektadm., byggeleiing, rekneskap, revisor, frakt, reiser, film/video/dokum., info-materiell, skilting, forsikr., gebyrer 0,7 mill.

Sum stipulerte prosjektkostnadar = 5,9 mill.

Finansiering på plass:

1. Luster Sparebank 1,0 mill. (disp. 0,1 til etabl.kostnadar)

2. Sogn og Fjordane fylkeskommune 2,0 mill.

3. Tre ulike fond og private donasjonar 0,3 mill.(brukt 0,1 til stien), til disp. **3,1 mill.**

Attståande finansieringsbehov = 2,8 mill.

Plan for restfinansiering:

Luster kommune 0,9 mill.

Kulturminnefondet, søknad inne for 2018 0,9 mill

Sogn og Fjordane fylkeskommune, planlagt søknad for 2018 1,0 mill = **2,8 mill.**

Me er soleis godt på veg med å få organisert huset på plass. Me ser no meir og meir fram til den neste inspirerande fasen: Visjonen vår, den femner vel so mykje internasjonalt som nasjonalt, og me vel difor å gje den att slik:

3. Vision

In a more visionary perspective, Skjolden should be developed into an «area of philosophy», an international travel destination for multifarious experiences based on philosophy as a theme. By walks of reflections to hot spots to wake the philosophical interest and to challenge personal reflections, visitors will achieve to share Wittgenstein´s ideas in his own unique surroundings: in the silence by the lake, the fjord, and the mountains.

The visionary phase has a great potential. Its realization is depending on «hitting the feelings» of the right sponsor.

Me som jobbar tett i prosjektet har glede av å konstatere, at **me allereie ser den inspirerande visjonære fasen** for oss ut frå mange ulike hendingar og lanserte tankar:

- planar for særeigen merking av filosofivegen/tankegangen ligg føre, det har vore henvendingar frå kunstnarar om tre ulike kunstinstallasjonar knytte til Wittgenstein sin filosofi
- tankar om å ta i bruk eksisterande "uterom" i Skjolden for blikkfang og info er lansert
- ulike løysingar for informasjon(sbygg) i Skjolden (kanskje kombinert med W-båtnaust ved Eidsvatnet og/eller med turistinformasjon for heile Indre Sogn) er lansert
- ei «husmanns»-uteløe ved vegen inn til tomta er berga frå samanbrot og restaurert og avtale med eigaren om fri bruk av denne til vårt føremål er underteikna
- teikningar av tre spektakulære diktar-/filosofi-stover ligg føre. Dette blir tilbod til leige for alle og ein kvar, men spesielt retta mot universitetsmiljø verda rundt for sabbattering i den unike, stille naturen som Wittgenstein fann fram til
- me driv sondering for å få overført til Skjolden det store internasjonale Wittgenstein-seminaret som tidlegare vart halde i Sarajevo. Seminartradisjonen slutta med krigen i tidl. Jugoslavia og vart først flytta til Marifjøra i Luster.
- dei årlege Wittgensteinseminara i Solvorn har gjennom våre aktivitetar fått forsterka breidde og grunnlag
- som samarbeidspartar har me fått med oss ulike universitet i Bergen, Berlin, Manchester og Cambridge, koordinert ved professor Harald N. Røstvik i Stavanger

- *femårsdagen for SWiS i juni 2019 vil bli markert med eit større innviingsarrangement med deltaking frå sponsorar, våre støttespelarar i kultureliten + +; alt med breid PR for Luster kommune som ein aktiv kulturforvaltar og som turistmål 3 på den korte tida me har hatt heimeside har me fått henvendingar frå Sverige, Holland, Austerrike, Tyskland, USA, Canada, Italia og England*
- *planar foreligg om at The Philosophers Hut neste år vil bli presentert på biennalen i Venezia i regi av hollandsk kurator knytta til Documentaarrangementane i Kassel*
- *Henvendingane kjem frå journalistar, arkitektar, kunstnarar, kuratorar, professorar og andre som melder si interesse for å ta del i prosjektet på ulike vis: skriva om det i riksdekkande aviser (Austerrike), i høgprofilerte fagtidsskrift eller på anna måte spreie informasjon om temaet Wittgenstein og turistmålet Luster. Eksempelvis, ein av desse interesserte var passasjer på cruisebåt på veg til Skjolden og han ville spreia opplysning og organisera befaring på land.*
- *Kan Luster bli meir tverrfagleg og gratis internasjonalt marknadsført enn når den **italienske** arkitekten Alessandro Bava skriv ein artikkel om den **austerriske** filosofen Ludwig Wittgenstein sitt hus i den **norske** fjell- og fjordkommunen Luster i det **amerikanske**, høgprofilerte fagtidsskriftet Harvard Design Magazine med lesarar **world wide?***

Me ser soleis med inspirasjon fram til vår vidare marknadsføring av Luster og eit godt samarbeid med kommunen med vår søknad om kr 900.000,-. »

Vurdering:

Den austerriske filosofen Ludwig Wittgenstein (1889 – 1951) vert rekna som ein av dei fremste filosofane på 1900-talet. Han leverte viktige bidrag, særleg i logikk og språkfilosofi, men også i matematikk og sinnsfilosofi. I boka Great Lives (The Times 2015) er Wittgenstein mellom dei 124 personane på 1900-talet som har hatt størst påverknad på vår tid. Ingen frå dei nordiske landa er på denne lista.

Wittgenstein arbeidde i bygda Skjolden i fleire periodar og fekk i 1914 oppført eit lite hus over Eidsvatnet. Det er dette huset som seinare vart flytt til Skjolden, det no vert arbeidd med å få attende til «berghylla» der Wittgenstein opprinnelig bygde det. Luster kommune har kjøpt området der huset skal setjast opp.

Stiftinga Wittgenstein vart skipa i 2014. Dei er komne godt i gang med arbeidet for å få gjenreist huset til Wittgenstein ma er huset no teke ned i Skjolden og forsvarleg lagra. Det er ein betydeleg kostnad med det totale prosjektet. Stiftinga har fått på plass 3.1 mill kr av kr 5.9 mill kr. Dei reknar med å fullfinansiere tiltaket i 2018 og søker Luster kommune om kr 0.9 mill kr i tilskot.

Det er fyrst og fremst eit kulturelt og historisk argument for å ta vare på og gjenreise huset til Wittgenstein.

Det er og klårt at interessa for Wittgenstein er stor internasjonalt, og det vil på fleire måtar vere råd å få næringsmessige effektar frå Wittgenstein og opphalda hans i Skjolden.

Stiftinga har arbeidd godt med å få på plass mykje ekstern finansiering av prosjektet med gjenreising av huset.

Ut frå dette finn rådmann det rett å støtta opp om prosjektet med å tilrå eit tilskot frå Luster kommune på kr 0.9 mill kr som omsøkt.

Rådmann finn det og innanfor å finansiere tilskotet frå næringsfondet.

Dato: 10.11.17

Jarle Skartun
rådmann

Olav Grov
Næringsjef

Særutskrift skal
sendast: Stiftinga
Wittgenstein i Skjolden
ved Trygve Martinussen
m/kopi til: